

СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНИЙ БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК: СУТНІСТЬ І ПОКАЗНИКИ

*Проскура А.С., здобувач вищої освіти
Комісарова П.А., здобувач вищої освіти*

*Науковий керівник: Болдовська К.П., канд. екон. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Лейтмотивом сучасної парадигми сталого розвитку є соціальна відповідальність як концепція залучення соціальних і екологічних напрямків у діяльність бізнесу на засадах добровільності та взаємодії між усіма зацікавленими сторонами (групами впливу).

За умов активізації євроінтеграційних процесів в національній економіці спосіб ведення бізнесу на засадах соціальної відповідальності є одним із аспектів забезпечення конкурентоспроможності підприємства на ринку, оскільки така спрямованість зміцнює довіру серед працівників колективу до керівництва, а також підвищує репутацію серед зовнішніх зацікавлених сторін, зокрема серед інвесторів, покупців, партнерів. При цьому, ведення соціально відповідального бізнесу потребує відповідних інструментів інформаційного забезпечення, якими, серед інших, є соціальний облік та нефінансова звітність.

Під соціально орієнтованим бухгалтерським обліком розуміють процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі користувачам достовірної та неупередженої інформації про стан і результати фінансування соціальних програм [1].

Зазначимо, що ведення соціально орієнтованого бухгалтерського обліку в Україні не є обов'язковим, проте поряд з фінансовою, податковою і статистичною звітністю можна запровадити й соціальну звітність. А з огляду на економічну недоцільність виділення соціально-економічного обліку в окремий вид, завдання задоволення потреб групи зацікавлених осіб має бути покладене на бухгалтерський облік. До

зацікавлених осіб, з одного боку, необхідно віднести власників і менеджерів, а з іншого – осіб, на яких спрямована соціальна відповідальність підприємства (працівники, їхні спілки й об'єднання, суспільство).

З огляду на недостатню опрацьованість вітчизняної нормативно-правової бази регулювання соціального обліку в цілях обґрунтування переліку показників, які мають використовуватись при формуванні звітів для характеристики соціального аспекту ведення діяльності, доцільно звертатись до міжнародних стандартів у цій сфері, якими пропонуються такі напрями їх визначення:

- трудові відносини (основна і додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати);

- охорона праці і безпека на робочому місці (витрати підприємства на оснащення засобами індивідуального захисту, покращення умов праці робітників);

- навчання працівників (витрати на підвищення кваліфікації працівників, додаткові курси, тренінги тощо);

- екологія (витрати підприємства на захист навколишнього середовища);

- суспільство (витрати підприємства для підвищення добробуту громадян шляхом провадження благодійної діяльності тощо).

Зауважимо, що наведені характеристики частково розкриваються у фінансовій звітності підприємства, проте відповідна інформація не є достатньою для задоволення потреб зацікавлених осіб.

Таким чином, в Україні доцільно розробити і запровадити єдину форму соціального звіту, який достатньою мірою розкриватиме необхідну інформацію про показники соціальної ефективності бізнесу, стан і результати фінансування соціальних програм суб'єктів господарювання.

Перелік посилань:

І. Петренко С. М., Бесарабов В. О. Формування об'єктів соціально орієнтованого обліку та розкриття інформації про них у фінансовій та соціальній звітності. *Вісник ДонНУЕТ ім. М. Туган-Барановського. Сер. Економічні науки.* 2013. № 4. С. 183–192.